

Informace o přípravě Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu

11. jednání Výboru pro krajinu, vodu a biodiverzitu

Praha, 21. 6. 2016

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.

náměstek ministra životního prostředí

Adaptační strategie

- ❑ Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR schválená vládou v říjnu 2015 usnesením č. 861 – „Adaptační strategie“
 - Identifikuje nejvíce postižené oblasti změnou klimatu:
 - lesní hospodářství
 - vodní hospodářství
 - zemědělství
 - sídla
 - biodiverzita
 - zdraví a hygiena
 - cestovní ruch
 - doprava
 - průmysl a energetika
 - mimořádné události
 - Definuje adaptační opatření do r. 2020 s výhledem do r. 2030
 - Vyhodnocení a aktualizace Adaptační strategie proběhne k roku 2020 a následně v intervalu 10 let

Národní akční plán adaptace

- ❑ Národní akční plán adaptace na změnu klimatu („NAP“) implementuje „Adaptační strategii“ a rozpracovává adaptační opatření do konkrétních úkolů, určuje gestory a termíny plnění
- ❑ NAP vzniká v široké meziresortní spolupráci – jedná se o úkol pro všechny členy Vlády ČR stanovený usnesením o schválení Adaptační strategie
- ❑ koordinátorem zpracování je určeno MŽP
- ❑ termín pro předložení Vládě ČR je do konce roku 2016

Tematické pracovní skupiny NAP

- ❑ NAP řeší adaptaci na všechny projevy změny klimatu:
 - dlouhodobé sucho (TPS1)
 - povodně a přívalové povodně (TPS2)
 - zvyšování teplot (TPS3)
 - extrémní meteorologické jevy (vydatné srážky (déšť sních, námraza), extrémní vítr, extrémní teploty) (TPS4)
- ❑ návrh NAP vzniká v tematických pracovních skupinách členěných podle výše uvedených projevů změny klimatu
- ❑ dále pracují dvě průřezové pracovní skupiny:
 - TPS 5 – ekonomické nástroje
 - TPS 6 – monitoring a hodnocení

Postup zpracování NAP

1.1. – 30.6. 2016

- ❑ pracovní skupiny se scházejí a pracují od ledna 2016
- ❑ dosavadní postup prací:
 - výběr relevantních opatření z Adaptační strategie pro řešení jednotlivých projevů změny klimatu
 - multikriteriální analýza opatření (5 kritérií) – podklad pro určení priorit opatření
 - nejvýznamnější adaptační opatření dle MKA – potřeba změnit hospodaření na zemědělské a lesní půdě
 - formulace konkrétních úkolů, termínů a gestorů k jednotlivým adaptačním opatřením
 - do 30.6.2016 – 1. draft NAP

1. Výpis adaptačních opatření z Adaptační strategie (více než 300) a výběr relevantních opatření pro řešení jednotlivých projevů změny klimatu - ukázka

	B	C	D	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P
1	Kapitola	No.	Název opatření	TPS1	TPS2		TPS3		TPS4					
2			Vysvětlivky: x ... návrh garanta TPS + ... návrh na doplnění koordinátora NAP	dl. sucho	povodně	přívál. povodně	zvyš. teplot	nárůst zařízení	vlny veder	extrém. nízké teplo	extrém. vitr	vydatné srážky	námraza	požáry vegetace
3	1		Lesnictví											
4	3.1.3.1		Využití přírodních procesů a pěstování prostorově a druhově pestrých lesních porostů				x	x			+		+	+
5		1	Pěstování prostorově a druhově rozrůzněných porostů	x			x	x	+	+	+	+	+	+
6		2	Využívání širšího spektra dřevin při tvorbě porostních směsí (vč. dřevin melioračních, zpevňujících, pionýrských a přípravných)	x	+	+	x	x	+	+	+	+	+	
7		3	Náhrada stanovištně nevhodných druhů neinvazními geograficky nepůvodními dřevinami	x			x	x	+	+				
8		4	Preference a zajištění přirozené obnovy lesa (min. 20 % plochy)	x			x	x			+		+	+
9		5	Revize opatření lesotechnických meliorací a hrazení bystřin	x	+	+	x	x	+		+	+	+	+
10		6	Minimalizace technického odvodnění lesních pozemků využitím přirozených a přírodě blízkých postupů	x	+	+	x	x			+	+	+	+
11		7	Podpora vhodné změny vodního režimu krajiny (kompenzace odvodnění lesních pozemků)	x		x	x	x	x		x		x	x
12		8	Rozšíření výběru melioračních a zpevňujících dřevin (o dřeviny přípravné, pionýrské, introdukované)	x			x	x	+	+	+		+	+
13		9	Vytvoření systému finančních podpor k zachování zvýšeného podílu melioračních a zpevňujících dřevin i po jejich zajištění	x			x	x			+		+	+
14		10	Dosažení stavů zvěře únosných pro zachování přirozené obnovy širokého spektra dřevin	x	+	+	x	x	+	+	+	+	+	
15		11	Aplikování postupů a opatření při těžbě a obnově lesa k zamezení nebo zpomalení povrchového odtoku srážkových vod a proti erozi půdy	x	+	+	x	x				+		+
16		12	Vytvoření podmínek pro širší uplatnění přirozené obnovy (prodloužení lhůty k zalesnění)	x			x	x	+	+	+		+	+
17	3.1.3.2		Změna preference druhů a ekotypů lesních dřevin											
18		13	Využívání druhové skladby s převahou domácích druhů a ekotypů dřevin s širokou ekologickou valencí	x			x	x	+	+	+		+	+
19		14	Vytváření stabilních lesních porostů z hlediska druhové i prostorové skladby (odolnost proti extrémům)	x			x	x	x	+	x	x	x	
20		15	Ochrana geofundu domácích, klimatickou změnou ohrožených populací lesních dřevin				x	x						
21		16	Využívání přípravných a pionýrských druhů dřevin při obnově na kalamitních holinách	x			x	x	+	+	x		x	
22		17	Revize dosavadních způsobů regulace introdukovaných a nepůvodních dřevin v hospodářských lesích				x	x	+	+				
23		18	Zvyšování ekologické stability lesních porostů a odolnosti vůči biotickým i abiotickým škodlivým činitelům	x			x	x	+	+	+		+	+
24		19	Podpora druhů a ekotypů lesních dřevin lépe snášející ZK, s vyšší rezistencí vůči biotickým škůdcům	x			x	x	+	+	+			
25		20	Monitoring vybraných druhů biotických patogenních škůdců (pro případ kalamity)				x	x						

Stránka 1

2. Multikriteriální analýza – A. přínos pro řešení daného projevu změny klimatu, B. vícenásobné adaptační efekty, C. vedlejší sociální, ekonomické a mitigační přínosy, D. vlivy na životní prostředí a E. finanční nároky na realizaci a provoz - ukázka

	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W
1	sektor	kód opatření	č.op.	Opatření dle adaptační strategie	Vztah k projevům a dopadům							SEM ENV FN			Výsledné hodnocení dle projevu							KOMPLEXNÍ
2					sucho	povo dně	zvýš. teplot	vlny. veder	extrém .vřr	extrém .srážk y	přir.p ožáry				such o	povo dně	zvýš. teplot	vlny. veder	extrém .vřr	extrém .srážk y	přir.p ožáry	hodnocení
3																						
4	V	V.1-73	73	Správné hospodaření na zemědělské a lesní půdě	3	2	3	2	3	3	3	3	3	5	20	18	20	18	20	20	20	16,4
5	Z	Z.7-54	54	Udržování a zvyšování schopnosti půdy vázat vodu	3	3	2	2	3	3	2	3	3	5	20	20	18	18	20	20	18	16,1
6	Z	Z.3-41	41	Efektivní nastavení standardů DZES ke zvyšování schopnosti půdy a krajiny zadržet vodu	3	3	2	2	2	2	2	3	3	5	19	19	17	17	17	17	17	15,6
7	L	L.1-11	11	Aplikování postupů a opatření při těžbě a obnově lesa k zamezení nebo zpomalení povrchového odtoku srážkových vod a proti erozi půdy	3	2	2	2	3	3	3	3	3	4	19	17	17	17	19	19	19	15,1
8	L	L.4-25	25	Zpracování <i>best management practices</i> pro vlastníky lesů a odborné lesní hospodáře pro rizikové oblasti	3	2	2	2	2	2	1	3	3	5	19	17	17	17	17	17	15	15,0
9	L	L.3-22	22	Stabilizace rozlohy skupin lesních typů ovlivněných vodou a ochrana mokřadů v lesích (<u>vc. lužních lesů</u>)	3	2	2	2	2	2	2	3	3	4	18	16	16	16	16	16	16	14,3
10	Z	Z.7-50	50	Revitalizace drobných vodních toků, rušení odvodňovacích zařízení, která ztratila opodstatnění	3	2	2	3	2	3	3	3	3	3	18	16	16	18	16	18	18	14,1
11	M	M.4-299	299	Zpracování analýzy a zapracování jejích výstupů včetně doplnění adaptačních opatření do stávajících typových plánů pro řešení krizových situací	2	0	0	3	3	3	3	3	3	4	16	0	0	18	18	18	18	14,0
12	Z	Z.4-44	44	Zakládání travních porostů a zalesňování v erozně ohrožených oblastech a na degradovaných půdách	3	3	2	3	3	3	0	3	3	3	17	17	16	17	17	17	0	13,9
13	Z	Z.1-35	35	Zajištění vhodného plánování využití území <u>pro tvorbu společných zařízení</u>	2	3	1	2	2	3	0	3	3	4	16	18	14	16	16	18	0	13,7
14	V	V.1-72	72	Snížení a zpomalení povrchového odtoku, zvýšení retence vody v krajině a zajištění doplňování podzemních vod	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2	17	17	15	17	17	17	17	13,7
15	U	U.3-143	143	Zvýšení kvality a funkční účinnosti stávající sídelní zeleně a vodních ploch	2	0	3	3	3	2	0	3	3	4	16	0	18	18	18	16	0	13,7
16	L	L.1-1	1	Pěstování prostorově a druhově rozrůzněných porostů	3	0	3	2	3	3	2	3	3	3	17	0	17	15	17	17	15	13,6
17	L	L.4-24	24	Stanovení rizikových oblastí pro prioritní realizace adaptačních opatření v lesních ekosystémech (zahrnutí do oblastních plánů)	3	2	3	3	2	2	1	2	3	4	17	15	17	17	15	15	14	13,6
18	Z	Z.4-43	43	Obnova, zakládání a rozvoj lužních lesů v nivách využitím geograficky původních druhů dřevin	3	2	2	3	3	3	0	3	3	3	17	15	15	17	17	17	0	13,6
19	L	L.2-18	18	Zvyšování ekologické stability lesních porostů a odolnosti vůči biotickým i abiotickým škodlivým činitelům	3	0	2	3	3	2	2	3	3	3	17	0	15	17	17	15	15	13,3
20	L	L.3-21	21	Podpora <u>lesohospodářských</u> způsobů s trvalým půdním krytem s dlouhou (nepřetržitou) obnovní dobou	3	1	3	2	2	2	2	3	3	3	17	13	17	15	15	15	15	13,3
21	Z	Z.7-52	52	Údržba, obnova a budování malých vodních nádrží pro účely závlah a retence v zemědělské	3	0	1	3	2	3	3	3	3	3	17	0	13	17	15	17	17	13,3
	Z	Z.4-45	45	Zatrávňování v oblastech zranitelných dusičnany, podél vodních útvarů nebo v ochranných	3	0	2	3	3	3	0	3	3	3	17	0	15	17	17	17	0	13,0

3. Pracovní tabulka NAP - strukturovaná opatření z Adaptační strategie na specifické cíle a opatření, vytváření konkrétních úkolů k naplnění opatření - ukázka

	A	B	C	D	E	F
	SPECIFICKÝ CÍL	NÁZEV OPATŘENÍ z Adaptační strategie	Související opatření/podopatření z Adaptační strategie	Návrh KONKRÉTNÍCH ÚKOLŮ NAP pro realizaci příslušného opatření	Poznámka pro další práci	Charakter opatření
1						
2	Lesnictví					E ekonomické L legislativní O organizační M metodické V vědecko-výzkumné I informační
3	L1-1 Pěstování prostorově a druhově pestrých lesních porostů schopných odolávat změně klimatu	L1-10 Dosažení stavů zvěře únosných pro zachování přirozené obnovy širokého spektra dřevin		Změnou myslivecké legislativy vytvořit podmínky pro dosažení únosných stavů spárkaté zvěře. Výši lovu odvozovat od stavu lesních ekosystémů a zajistit jeho vykonatelnost		
4		L3-21 Podpora hospodářských způsobů s trvalým půdním krytem s dlouhou nebo nepřetržitou obnovní dobou B7-202 Realizace protierozních a půdoochranných opatření a managementových opatření na podporu biologických vlastností	L3-21 Podpora hospodářských způsobů s trvalým půdním krytem s dlouhou nebo nepřetržitou obnovní dobou	Přednostně v lesích v majetku státu založit v různých stanovištních podmínkách soustavu srovnávacích (demonstračních) ploch pro ověřování nepasečných způsobů hospodaření, zajistit pravidelný monitoring těchto ploch a vyhodnocování výsledků		V,O
5				Vypracovat a uvést do praxe <u>systém osvěty, vzdělávání a motivace (vč. finanční)</u> pro nestátní vlastníky lesů využívající nepasečné způsoby hospodaření		V,E
6			L3-23 Upřesnění metodiky inventarizace uhlíku v lesních půdách	Zpracovat metodiku inventarizace uhlíku vázaného v lesních půdách a stanovit vliv způsobu hospodaření na jeho množství		V
95	Vodní režim					
96	V2,U1 Zlepšení hospodaření se srážkovými vodami v sídlech jejich využíváním					
97		V2-91 Zpracování a schválení koncepce hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích		Aktualizovat zpracovaný návrh Koncepce hospodaření se srážkovými vodami v urbanizovaných územích se zohledněním schválené adaptační strategie ČR a nových poznatků a předložit jej ke schválení vládě		

4. Finální verze tabulky s úkoly v NAP - ukázka

Vztah k dopadům (alespoň významný)	č. opatření (SC-)	Kód úkolů	<u>Adaptační opatření se specifikací úkolů</u> <i>Pozn.: tučně podtržené = název opatření kurzíva s podbarvením = pracovní podklad pro formulaci úkolů, zkrácený text Adaptační strategie; standardní text = konkrétní úkoly NAP</i>	Charakter opatření	Gestor	Spolugestor	Termín/kontrolní termíny	Finanční zdroje	Finanční náročnost	Indikátor
SC1 Podpora přirozených adaptačních schopností lesů a posilování jejich odolnosti proti změnám klimatu										
S,,T,ET,EV,ES,PP	01-1		Dosažení stavů zvěře únosných pro zachování přirozené obnovy širokého spektra dřevin							
	1-1.1		Změnou myslivecké legislativy vytvořit podmínky pro dosažení únosných stavů spárkaté zvěře. Výši lovu odvozovat od stavu lesních ekosystémů a zajistit jeho vykonatelnost	M, L	MZe	MŽP	M: 2018 L: 2020			
S,T,ET,EV,ES,PP	01-2		Podpora hospodářských způsobů s trvalým půdním krytem s dlouhou nebo nepřetržitou obnovní dobou							
	1-2.1		Upravit lesní zákon a příslušné prováděcí vyhlášky tak, aby zrovnoprávňovaly nepasečné způsoby hospodaření pracující s výběrnými principy ve vztahu k obhospodařování lesů věkových tříd za účelem vytváření prostorově a druhově rozrůzněných lesů, a vytvořit kontrolní a regulační mechanismy hospodářské úpravy lesů pro bohatě strukturované lesy včetně	L,M, O	MZe	MŽP	M: 2018 L: 2020			
	1-2.2		Ze strany zřizovatelů subjektů spravujících lesy v majetku státu formulovat zadání těmto subjektům pěstovat druhově a prostorově rozrůzněné porosty s využitím způsobů hospodaření založených na maloplošných podrostních a výběrných principech a širokého spektra stanovištně vhodných dřevin (např. uplatňováním systému 3x20).	O	MZe, MŽP, MO		2018			
	1-2.3		Přednostně v lesích v majetku státu založit v různých stanovištních podmínkách soustav srovnávacích (demonstračních) ploch pro ověřování nepasečných způsobů hospodaření, zajistit pravidelný monitoring těchto ploch a vyhodnocování výsledků. V rámci OPRL vytipovat vhodná stanoviště pro zakládání demonstračních objektů ve spolupráci s vlastníky lesů a správci lesů, včetně výzkumných subjektů, zajistit jejich evidenci a monitoring.	V,O	MZe	MŽP, MO, MŠMT, KPR	2020			

Postup zpracování NAP po 30.6.2016

Další postup:

- 1. pol. července – zaslání návrhu NAP do výborů RVÚR
- 2. pol. července – veřejné projednání návrhu NAP
- srpen 2016 – zpracování došlých připomínek
- září 2016 – VPŘ MŽP
- říjen 2016 – MPŘ
- prosinec 2016 – Vláda ČR

Děkuji za pozornost

Gestor:

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.

Koordinátor:

Ing. Jiří Klápště, tel. 267 12 2022, e-mail: jiri.klapste@mzp.cz

Projektová kancelář:

Ing. Linda Franková, tel. 267 12 2175, e-mail: linda.frankova@mzp.cz

RNDr. Jakub Horecký, Ph.D., tel. 267 12 2410, e-mail: jakub.horecky@mzp.cz

Ing. Júlia Tóbiková, tel.: 267 12 2712, e-mail: julia.tobikova@mzp.cz

